ד"ר מריאן רבינוביץ (1934-2010)

ד"ר מריאן רבינוביץ נולד בשנת 1934 בבוקרשט אשר ברומניה, ושרד את השואה עם הוריו. הוא התחיל את לימודיו ברפואה בבוקרשט, אך סולק מן האוניברסיטה מחמת בקשתו לעלות ארצה. בשנת 1962 עלה לישראל והמשיך ללמוד רפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. שם הכיר את בבט, סטודנטית לרפואה אשר עלתה גם היא מרומניה שנתיים לפניו.

השניים למדו יחד, התאהבו, ועוד באותה שנה התחתנו בבית הכנסת בגבעת רם. הם סיימו את לימודי הרפואה והתמחות ברפואה פנימית ונסעו להשתלם בלוס אנג'לס – בבט בקרדיולוגיה ומריאן ברפואה שיקומית וגריאטרית.

בשנת 1973 חזרו ארצה והחלו לעבוד במרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא בתל־השומר. פרופ' בבט רבינוביץ הצטיינה בפעילות קלינית ואקדמית חדשנית ויצירתית.

ד"ר רבינוביץ הקים בשנת 1974 שירותים גריאטריים בקהילה, וכן הקים וניהל את המערכת הגריאטרית בבית החולים שיבא, שהיתה הראשונה מסוגה בישראל. ד"ר רבינוביץ היה בין הראשונים אשר זיהו את החסר בטיפול בחולה הנוטה למות ומשפחתו בישראל. הוא הנהיג בביתו את קבוצת החשיבה שפעלה בשנים 1981–1983 לקראת פתיחת ההוספיס המודרני הראשון בישראל, במרץ 1983. ההוספיס היה מפעל משותף של האגודה למלחמה בסרטן, משרד הבריאות וקופת חולים כללית. האגודה ניהלה את ההוספיס (עד שנת 2003; בהמשך הניהול עבר לבית החולים), והאחריות הסיעודית היתה של המרכז הרפואי ע"ש שיבא. את השירות הרפואי, 24 שעות ביממה, נתנו הרופאים של המערך הגריאטרי של שיבא, בניהולו של ד"ר רבינוביץ אשר פעל בשיתוף פעולה הדוק עם האגודה למלחמה בסרטן.

בשנת 1984 פרסם ד"ר רבינוביץ בגיליון 55 של כתב־העת "הרפואה", יחד עם ד"ר אברהם אדונסקי, את המאמר אשר בישר את התפתחותו של הטיפול הפליאטיבי בישראל – "הוספיס – תפיסת עולם". בשנת 1987 פרסם ב"הרפואה", יחד עם ד"ר אלכסנדר ולר וד"ר אדונסקי, את המאמר שכותרתו "הוספיס – ניסיון שנתיים לתפעול מחלקה ראשונה מסוגה בישראל".

באוגוסט 1989 הוקם על־ידי האגודה למלחמה בסרטן הוספיס בית, שעבד בשילוב עם ההוספיס האשפוזי, וגם בו האחריות הרפואית היתה של המערך הגריאטרי בניהולו של ד"ר רבינוביץ. בהמשך, עד לפרישתו לגמלאות, היה מנהיג ומורה של הטיפול הפליאטיבי בישראל.

לא נשכח את פעילותו הרבגונית ומעוררת ההשראה. ספרו "גילו של אדם", שהופיע במהדורות חוזרות בהוצאת עם עובד, ואף במהדורה מורחבת ומחודשת, היה לספר בסיס ללימוד גריאטריה במוסדות שונים בארץ. ד"ר רבינוביץ אף כתב פרוזה ושירה, הוא פיסל והתעניין במוזיקה, בתיאטרון, בטיולי הרים, ועוד.

ריגש אותנו לראותו כבעל וכאב אוהב ומחנך את שלושת בניו לשירות קרבי. הבן הבכור, ישראל, הוא רופא גריאטר. ד"ר רבינוביץ היה אדם דומיננטי מקסים, יוצר, מחנך דור שלם של רופאים ואחיות בתחום הטיפול הפליאטיבי, וכמובן – הגריאטרי.

ב־11 באוגוסט 2010 נפטר ד"ר מריאן רבינוביץ. יהיה זכרו ברוך.

ד"ר אלכסנדר ולר
מנהל רפואי הוספיס בית האגודה למלחמה בסרטן, מרצה בכיר אורח, הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

ד"ר לזרו גוטלויב (1936-2010)

ד"ר לזרו גוטלויב היה איש אמיץ, איש של ערכים, איש משפחה, רופא בחסד עליון, חוקר בעל שם בינלאומי בתחומו, חבר מערכת ומבקר בעיתונים החשובים בעולם בנושא הדיאליזה (Kidney International, Nephrology, Dialysis & Transplantation, Nephron).

ד"ר גוטלויב פרסם יותר מ־160 מאמרים, והשתתף בכ־130 כנסים בינלאומיים בשני העשורים האחרונים – כמרצה אורח.

ד"ר גוטלויב המציא חמישה מכשירים לשימוש בדיאליזות וקיבל שמונה פרסים בינלאומיים, מתוכם שני פרסים על מפעל חיים; אחד מטעם אוניברסיטה קולומביה, ארצות־הברית, והשני בוויצ'נסה – איטליה. פרס נוסף אף ציין שמחקריו ומסקנותיו במבנה על של פריטונאום (peritoneal ultrastructure) יהוו מודל לעבודת מחקר לעשרות השנים הבאות.

דווקא בארץ לא קיבל ד"ר גוטלויב את ההכרה שהעולם הגדול נתן לו; עוד הוכחה לנכונות האמירה: אין נביא בעירו.

ד"ר גוטלויב נולד בבואנוס איירס שבארגנטינה, שבה למד רפואה. בהמשך התמחה שנה בפריס בבית החולים נקר (Hopital Necker) בתחום הנפרולוגיה. ד"ר גוטלויב עלה ארצה ב־1968 כיהודי גאה, נושא עימו את צלקות השואה אשר פגעה במשפחתו. בארץ פתח יחידה נפרולוגית בבית החולים העמק בעפולה, שבמרוצת הזמן הפכה למחלקה נפרולוגית ויתר לחץ דם, ואשר ממנה יצאו כל המחקרים שהביאו לו ולעירו עפולה את ההכרה בעולם.

ד"ר גוטלויב היה איש מיוחד ביושרו; שנא הסתאבות ולא הסכים להיות חלק ממנה בשום תנאי. אישיותו הרגישה והלא־מתפשרת גרמה לא פעם לסכסוכים עם הסביבה. בשבילו, האמרה "יהיה בסדר" היתה חייבת להיות מגובה במעשים, ולא בדיבורים. רצינותו, בירור הפרטים עד עומקם, הערכתם והצעת פיתרונות ריאליים, עשו אותו לאדם שהיה – האיש המדויק, שהערכותיו היו כמעט תמיד נכונות.

היינו חברים טובים מאז שהגיע לבית החולים העמק, והמשכנו גם כאשר עברתי לצפת. לאחר יציאתו לגמלאות, הקים בבית החולים העמק מרכז לנפרולוגיה ניסיונית, והמשיך בשגרה של עבודה, פרסום מחקרים והרצאות אורח בכנסים בינלאומיים.

עבודתו כרופא וחוקר, מסירותו למשפחה וזהותו היהודית שרואה בארץ את המקום הראוי ליהודי לחיות בו, היו המשולש שבין צלעותיו התמקד. הוא שקל בקפדנות את כל צעדיו, וקבע את המשכם. כך היה גם עם מחלות הסרטן השונות שפגעו בו וגרמו לו להעמיק בערך החיים. בכל שלב שקל מה יהיה השלב הבא, אחרי הטיפולים, והכין את עצמו בהתאם. ברגע מסוים הוא קבע לעצמו שזה סוף הדרך, אבל נענה ללחץ המשפחתי וללחץ של חבריו להמשיך להילחם. ניסיונו הרפואי תיאר לו תמונה שממנה לא ניתן לחזור לחיים כפי שהוא הבין אותם, ודרש ממשפחתו לא להילחם על חיים שלא היו החיים שהוא אהב. בכאב נורא הם הבינו זאת, והסכימו איתו.

ד"ר גוטלויב נפטר ב־י' בחשוון תשע"א, 18 באוקטובר 2010, והוא בן 74.

יהיה זכרו ברוך.

ד"ר אלחנדרו יששכר סזבון
גמלאי, לשעבר מנהל המחלקה האורולוגית, בית החולים זיו, צפת